

Ede-Oost / Spoorzone

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
(MER/SMB)**

7 juni 2006 / rapportnummer 1739-51

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Ede
Postbus 9022
6710 HK EDE

uw kenmerk
ONT 2006/1055

uw brief
23 maart 2006

ons kenmerk
1739-52/Ib/gl

onderwerp
Advies richtlijnen MER/SMB
Ede-Oost / Spoorzone

doorkiesnummer
(030) 234 76 12

Utrecht,
7 juni 2006

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor het MER/SMB Ede-Oost / Spoorzone. Overeenkomstig uw verzoek bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het milieurapport.

Hoogachtend,

drs. H.G. Ouwerkerk
Voorzitter van de werkgroep
Ede-Oost / Spoorzone

Advies voor richtlijnen voor het MER/SMB
Ede-Oost / Spoorzone

Advies voor richtlijnen voor het MER/SMB Ede-Oost / Spoorzone,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Ede door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze

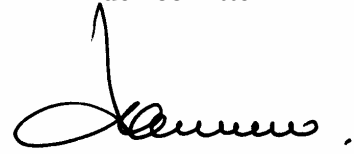
de werkgroep
Ede-Oost / Spoorzone,

de secretaris

ir. I.G.M. de Bondt

de voorzitter

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 7 juni 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN.....	2
3. DOELSTELLING.....	2
3.1 Doelstelling.....	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, VARIANTEN EN AUTONOME ONTWIKKELING.....	3
4.1 Topografie en randvoorwaarden.....	3
4.2 Nulalternatief en referentie	3
4.3 Alternatieven en varianten.....	3
4.3.1 Inperken aantal varianten	3
4.3.2 Parklaan.....	4
4.3.3 Aansluiting A12.....	4
4.3.4 Spoorzone.....	4
4.3.5 Station.....	5
4.3.6 Inrichting	5
4.4 Fasering en realisatieperiode	5
4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN	6
5.1 Verkeer	6
5.2 Lucht	7
5.3 Geluid.....	8
5.4 Externe Veiligheid.....	8
5.5 Natuur	8
5.5.1 Gebiedsbescherming	9
5.5.2 Soortenbescherming.....	10
5.6 Bodem en water.....	10
5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie.....	11
5.8 Energie	11
6. OVERIGE	11

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 maart 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 58 d.d. 22 maart 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

In Ede-Oost is een groot kazerneterrein gevestigd. Dit terrein verliest in de nabije toekomst zijn militaire functie. Aan de overzijde van het spoor staat de voormalige ENKA fabriek, die gesloten is. Gemeente Ede wil het kazerneterrein en het fabrieksterrein herontwikkelen. Ook heeft gemeente Ede plannen voor het revitaliseren van het station Ede-Wageningen en de spoorzone. De totale binnenstedelijke herstructurering Ede-Oost / Spoorzone (verder aangeduid als Ede-Oost), beslaat een gebied van 200 ha.

Voor de binnenstedelijke herstructurering moet zowel een Strategische Milieubeoordeling (SMB) als een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen. De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen om deze procedures te combineren en één milieu(effect)rapport op te stellen. Overal waar in dit advies de term milieueffectrapport (MER) staat vermeldt, wordt het eindproduct bedoeld van beide procedures.

Bij brief van 23 maart 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant, d.d. 22 maart 2006².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. Bij het opstellen van dit advies heeft de Commissie gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Startnotitie/Reikwijdtenotitie Ede-Oost Spoorzone, vastgesteld door de gemeenteraad op 2 maart 2006;
- Masterplan Ede-Oost / Spoorzone, vastgesteld door de gemeenteraad op 26 mei 2005.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft de Commissie de startnotitie als uitgangspunt gebruikt. De startnotitie en het Masterplan bevatten al veel relevante informatie. De informatie in de startnotitie heeft zij op juistheid, compleetheid en relevantie voor de besluitvorming getoetst. Verder richt dit advies zich vooral op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3.

⁴ Zie bijlage 4.

2. HOOFDPUNTEN

De volgende punten zijn essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een onderbouwing van het aantal te realiseren woningen, kantoren en voorzieningen en de gekozen locatie (Ede-Oost);
- twee alternatieven (met en zonder verdiepte ligging) en het meest milieuvriendelijk alternatief;
- een verkeerskundige analyse, waarin de verkeersafwikkeling inzichtelijk wordt gemaakt in het studiegebied. Hierbij moet rekening worden gehouden met de verkeersaantrekkende werking van de verschillende planonderdelen en de uitvoering van de Parklaan en de aansluiting op de A12;
- een trechtering van de alternatieven/varianten. Geef hierbij de milieuarargumenten weer, die bij de trechtering een rol hebben gespeeld;
- een weergave van de effecten op natuur, geluid en luchtkwaliteit en mogelijkheden tot beperking van die effecten.

De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

3. DOELSTELLING

3.1 Doelstelling

In de startnotitie staat vermeld hoeveel woningen, kantoren en voorzieningen er in het plangebied zullen worden gerealiseerd. De Commissie adviseert om in het MER de behoefte aan deze aantallen te onderbouwen. Geef in het MER aan welke andere locaties voor bebouwing er zijn en beschrijf waarom deze zijn afgevallen. Een voorbeeld is de verdere uitbouw van Kernhem.

Het verbeteren van de verkeersstructuur is geen doelstelling van dit project. Door het project kan de verkeersstructuur van Ede echter wel verbeteren. De nieuwe aansluiting op de A12 zal immers niet alleen voor Ede-Oost functioneren, maar zal ook de druk af laten nemen op de aansluiting Dreeslaan. Ga na of het formuleren van doelstellingen met betrekking tot het verbeteren van de hele verkeersstructuur van Ede raadzaam is. De Commissie adviseert om in ieder geval bij het beoordelen van de alternatieven en varianten niet alleen naar de ontsluiting te kijken van Ede-Oost, maar tevens naar de verkeerskundige structuur van heel Ede. Betrek bij de beoordeling de eventuele toe- of afname van de verkeersbelasting op reeds bestaande wegen.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, VARIANTEN EN AUTONOME ONTWIKKELING

4.1 Topografie en randvoorwaarden

Neem in het MER een kaart op waarop alle topografische namen, waaronder straatnamen staan vermeld. Geef tevens aan waar de gasleiding onder het kazerneterrein loopt. Maak op kaartmateriaal inzichtelijk in hoeverre de leiding vanuit veiligheidsoverwegingen beperkingen oplegt aan de inrichting van het kazerneterrein. Geef aan waar verder in het plangebied beperkingen gelden vanwege milieuaspecten (b.v. geluid, externe veiligheid), zoals rondom het rangeerterrein. Geef op kaartmateriaal de bodemsaneringslocaties weer.

4.2 Nulalternatief en referentie

Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief. Volstaan kan worden met het hanteren van de huidige toestand als referentie.

De Commissie adviseert om de autonome ontwikkeling van het terrein niet mee te nemen in de referentie. Enerzijds omdat niet duidelijk is hoe het terrein beheerd zal worden totdat het volledig ontwikkeld is en anderzijds omdat de toekomst van de kazerneterreinen en het ENKA-terrein onzeker is. Momenteel ligt er een militaire bestemming op de kazerneterreinen. Na het sluiten van de kazernes, zal het terrein verkocht worden. Ook zonder het initiatief van gemeente Ede zal de bestemming van het terrein op termijn wijzigen.

Schets in het MER de mogelijkheden die er zijn voor ontwikkeling van het terrein indien de gemeente Ede-Oost niet zal herontwikkelen. Eventueel kan ervoor gekozen worden om een dergelijke variant (of een minimumvariant met slechts beperkte ontwikkeling) op te nemen in het MER als tweede referentie.

4.3 Alternatieven en varianten

4.3.1 Inperken aantal varianten

In de startnotitie staat vermeld dat in het MER het Masterplan de basis vormt van de herontwikkeling van Ede-Oost en dat in het MER een groot aantal varianten worden onderzocht. Zo zullen er 17 varianten voor de aansluiting op de A12 worden bestudeerd, 6 voor de Parklaan, 6 voor woningbouw, 3 voor kantoren, 2 varianten voor de ligging van het spoor.

Het hanteren van een groot aantal varianten maakt het MER waarschijnlijk weinig inzichtelijk. De Commissie adviseert om het aantal te onderzoeken varianten in te perken. Hiertoe stelt zij de volgende stappen voor:

- Onderscheid twee alternatieven: één alternatief met verdiepte ligging van het spoor en één alternatief zonder verdiepte ligging. Stel de woningbouwopgave en de hoeveelheid te realiseren kantoren per alternatief vast. Bij de verdiepte ligging zullen meer kantoren en meer woningen ontwikkeld worden dan bij het alternatief waarbij het spoor niet wordt verdiept.
- Maak gebruik van trechtering om het aantal varianten te beperken. Onderbouw met milieuarargumenten welke varianten af kunnen vallen, omdat ze niet te verenigen zijn met juridische bepalingen (bijvoorbeeld Vogel- en Habitatrichtlijn) of significant slechter scoren dan de overige varianten.

- Cluster in het MER de varianten voor de aansluiting op de A12 die overgebleven zijn na de trechtering en die vanuit milieuoptiek vergelijkbaar zijn. Maak hierbij onderscheid naar drie clusters: alleen een aansluiting bij de Dreeslaan (geen extra aansluiting), een extra aansluiting ter hoogte van de Edeseweg en een extra aansluiting nabij de spoorkruising met de A12.

4.3.2 Parklaan

Voor de Parklaan worden zes varianten uitgewerkt, waarvan er twee door de De Sysselt en de Ginkelse Heide zullen lopen. Deze twee varianten worden gecombineerd met een extra aansluiting op de A12 (zie ook volgende alinea). De Commissie merkt op dat realisatie van deze twee varianten niet erg waarschijnlijk is. De varianten lopen immers door Vogel- en Habitatrictlijngebied. De Commissie adviseert om eerst na te gaan of deze varianten mogelijk zijn en pas uit te werken als blijkt dat de gevolgen voor de natuur in De Sysselt en de Ginkelse Heide niet significant zijn.

4.3.3 Aansluiting A12

In de startnotitie wordt gesteld dat er 17 varianten voor de aansluiting op hoofdlijnen worden onderzocht en dat de meest kansrijke varianten verder zullen worden uitgewerkt in het MER. De Commissie adviseert om in het MER aan te geven welke milieuarargumenten een rol hebben gespeeld bij deze trechtering. Ga hierbij in op de positie die de aansluiting inneemt in de verkeersstructuur van Ede.

Geef in het MER voor de uit te werken varianten met duidelijk kaartmateriaal aan waar eventuele verbindingswegen en parallelbanen worden gesitueerd en hoe groot het ruimtebeslag is van de aansluitingen.

Uit de inspraak blijkt dat is toegezegd om ook de Bennekomse variant te onderzoeken. Dit is een variant op de parallelwegenstructuur, waarbij de verbindingsweg aansluit op de rotonde Zandlaan. Neem deze variant mee in de trechtering en bepaal aan de hand van de resultaten van de trechtering of deze variant in het MER moet worden opgenomen.

Maak in het MER inzichtelijk of de realisatie van de extra aansluiting op de A12 noodzakelijk is voor de ontwikkeling van Ede-Oost. Met andere woorden: geef aan welke verkeers- en milieuknelpunten er optreden indien de aansluiting niet wordt gerealiseerd en geef aan of er mogelijkheden zijn om deze knelpunten op te lossen. Indien er mogelijkheden zijn om Ede-Oost te ontwikkelen zonder extra aansluiting, zal er ook een variant moeten worden uitgewerkt zonder een nieuwe aansluiting (incl. het daarbij passende programma voor woningbouw en kantoren).

4.3.4 Spoorzone

Aangegeven is dat ingezet wordt op een verdiepte ligging van het spoor. Geef in het MER aan in hoeverre het al dan niet verdiept aanleggen van het spoor invloed heeft op de realisatie (hoeveelheid en locatie) van woningen, kantoren en voorzieningen in Ede-Oost.

Geef aan hoe de verdiepte ligging van het spoor wordt gerealiseerd⁵ en wat hiervan de consequenties zijn voor de omgeving en het treinverkeer. Geef aan welke tijdelijke voorzieningen tijdens de realisatie noodzakelijk zijn, voor hoe lang en wat hiervan de milieueffecten zijn. Ga in op de mogelijkheden om deze effecten te beperken.

Beschrijf in het MER op welke wijze het rangeerterrein wordt aangepast. Bij de effectbeschrijving moeten de gevolgen van de verplaatsing/aanpassing van het rangeerterrein mee worden genomen. Indien het rangeerterrein wordt verplaatst moet op duidelijk kaartmateriaal worden aangegeven waar het rangeerterrein wordt gesitueerd en moet onderbouwd worden waarom voor deze locatie is gekozen.

4.3.5 Station

Er zullen geen varianten worden uitwerkt voor de verplaatsing van het busstation en de realisatie van het treinstation. Maak in het MER wel inzichtelijk hoe de logistieke ontsluiting van het station voor voetgangers, fiets, auto en bus wordt geoptimaliseerd.

4.3.6 Inrichting

Tijdens het locatiebezoek is aangegeven dat er 33 historische gebouwen op de kazerneterreinen en het ENKA-gebouw als waardevol worden beschouwd en dat het behoud van deze gebouwen wenselijk is. Inpassing van al deze gebouwen in het stedenbouwkundig ontwerp kan moeilijk zijn. Geef aan voor welke gebouwen het behoud een randvoorwaarde is en welke gebouwen eventueel kunnen verdwijnen als inpassing onmogelijk blijkt.

Beschrijf in het MER waar binnen het plangebied welke bebouwingsdichtheden en bebouwingshoogtes worden gehanteerd. Ga in op de groen- en waterstructuur, de ontsluiting van de woon- en werkgebieden en geef weer welke parkeernormen worden gehanteerd.

Maak in het MER de relatie met de omgeving van het plangebied inzichtelijk. Ga hierbij in op de relatie met de aangrenzende natuurgebieden het Hoekelumse bos en De Sijsselt en de lanenstructuur in de bestaande woonwijken.

4.4 Fasering en realisatieperiode

Tijdens het locatiebezoek⁶ is naar voren gekomen dat de ontwikkeling van Ede-Oost vele jaren in beslag gaat nemen. Ga in het MER in op de fasering van de ontwikkeling. Geef hierbij aan hoe met de fasering ingespeeld wordt op het feit dat in de prognoses de vraag naar woningen lager ligt dan het aantal woningen dat in het plangebied gerealiseerd gaat worden⁷. Aangegeven is dat de realisatie van de aansluiting van de A12 een voorwaarde is voor het uitvoeren van de plannen voor Ede-Oost. Beschrijf welke delen van het plan al gerealiseerd kunnen worden voordat zekerheid is over de aansluiting. Geef in het MER aan welke invloed de fasering heeft op de inrichting van het plangebied en het detailniveau van het MER⁸.

⁵ Zie ook de inspraakreactie van provincie Gelderland.

⁶ Op 28 april 2006 heeft de Commissie een bezoek gebracht aan Ede-Oost.

⁷ Zie pagina 8 van de startnotitie.

⁸ Zie uitspraak Afd. bestuursrechtspraak van de Raad van State over Leeuwarden Zuid (200401688/1): het MER moet de bandbreedte weergeven van de milieueffecten óf heel specifiek ingaan op de inrichting.

Schenk aandacht in het MER aan de overlast tijdens de realisatiefase en geef aan welke mogelijkheden er zijn om deze overlast te beperken.

Het ENKA-terrein is niet meer in gebruik en de kazerneterreinen zullen binnen afzienbare tijd ook niet meer worden benut. Geef aan hoe – gedurende de lange realisatieperiode – de terreinen en de cultuurhistorisch waardevolle gebouwen kunnen worden beheerd.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

De aanpassingen van de infrastructuur hebben gevolgen voor de hele verkeerskundige structuur van Ede. Ontwikkel het mma daarom niet alleen met het oog op het plangebied en de directe omgeving, maar houd rekening met positieve en negatieve effecten in een grote studiegebied (bijvoorbeeld Ginkelse heide).

Ga na hoe de effecten op het Natura 2000 gebied de Veluwe beperkt kunnen worden door zonering binnen het plangebied toe te passen (dichtere bebouwing naar het westen, minder bebouwing in het oosten en eventueel een nieuwe bosstrook tegen de Veluwe aan). Ga na welke mogelijkheden er zijn om de verstoring door mensen die ‘de natuur in trekken’ te beperken. Hierbij kan gedacht worden aan wandelmogelijkheden binnen het plangebied, beperking doorlopende routes en afscherming. Geef aan welke mogelijkheden er zijn om de recreanten in de bossen aan de rand van de nieuwe woonwijken te spreiden of juist te bundelen en beschrijf de verschillen in druk op de natuur die dit met zich mee brengt.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN**

5.1 Verkeer

Er is een grote wisselwerking tussen de verkeersingrepen, die samenhangen met het initiatief, en de verkeersstructuur in het bestaande deel van Ede en de regio. Breng daarom niet alleen de effecten op en van Ede-Oost in beeld maar laat ook zien hoe de bestaande verkeersstructuur kan verbeteren. Let daarbij vooral op:

- intensiteiten en doorstroming/afwikkelingsniveau van het autoverkeer, maar hierbij gebruik van recente en accurate invoergegevens⁹;
- bereikbaarheid van de verschillende bestemmingen in het plangebied, maar ook in het bestaand stedelijk en regionaal gebied;
- verkeersleefbaarheid: barrièrewerking/oversteekbaarheid, verkeersveiligheid, visuele hinder/ruimtelijke kwaliteit, verkeersgeluid en luchtkwaliteit;
- langzaam verkeer: fietsroutenetwerk: bereikbaarheid, directheid, comfort en verkeersveiligheid;
- openbaar vervoer: verknoping (station) en bereikbaarheid/directheid van het lijnennet.

⁹ In verschillende inspraakreacties wordt aangegeven dat de intensiteiten in de startnotitie niet correct zijn weergegeven.

Beschrijf de verkeerskundige en daarvan afgeleiden effecten niet alleen voor het onderliggend wegennet, maar geef tevens de effecten weer op de A12 en de A30¹⁰.

5.2 Lucht

Geef in een MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂, middels contourenkaarten op basis van modelberekeningen, inzicht in de concentratieniveaus en overschrijdingen van grenswaarden (en plandrempels¹¹ voor NO₂), zowel bij autonome ontwikkeling en uitvoering van de voorgenomen activiteit. Beschrijf:

- de ligging en grootte in ha van eventuele overschrijdingsgebieden langs N-wegen en snelwegen en in km langs binnenstedelijke wegen;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden (N-wegen en snelwegen);
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden¹²;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

De Commissie merkt op dat niet te verwachten is dat de grenswaarden voor de SO₂, CO, en Pb zullen worden overschreden. Gezien recente jurisprudentie beveelt de Commissie aan in het MER aannemelijk te maken dat voor deze stoffen en benzeen ruimschoots aan de normen uit het Blk 2005 wordt voldaan. Indien dit niet mogelijk is, zullen berekeningen moeten worden uitgevoerd om inzichtelijk te maken dat er geen grenswaarden worden overschreden.

Bij toepassing van de saldobenadering bij normoverschrijding moet het saldo bepaald worden, bijvoorbeeld door de verschillen tussen autonome ontwikkeling en voorgenomen activiteit aan te geven qua:

- oppervlakte overschrijdingsgebied en/of gemiddelde concentratie;¹³
- aantallen woningen en gevoelige bestemmingen gelegen binnen het overschrijdingsgebied;
- mate van overschrijdingen ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

Aannemelijk moet worden gemaakt dat voldaan wordt aan de aan saldering in het Blk 2005 en de Ministeriële regeling voor de uitwerking van de saldobenadering (concept 18 december 2005) gestelde beperkingen naar inhoud, plaats en tijd¹⁴. Geef tenminste de volgende informatie:

- een omschrijving en de exacte ligging (op kaart) van het plangebied en het salderingsgebied¹⁵;
- een beschrijving van de verandering van de concentraties in het salderingsgebied en een beschrijving van de autonome ontwikkeling die daarbij als uitgangspunt is gebruikt;

¹⁰ Zie inspraakreactie Rijkswaterstaat.

¹¹ Overschrijding van plandrempels is toegestaan, maar verplichten wel tot het opstellen van een verbeterplan.

¹² Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

¹³ Dit kan bijvoorbeeld door concentraties, gewogen naar wegvaklengte, te middelen. Het bepalen van wegvaklengte gewogen gemiddelde concentraties kan nuttig zijn in bebouwd gebied waar het oppervlakte overschrijdingsgebied niet nauwkeurig bepaald kan worden.

¹⁴ De Commissie wijst er op dat er nieuwe wetgeving in ontwikkeling is.

¹⁵ Geef aan welke functionele of geografische samenhang er bestaat tussen plangebied en salderingsgebied.

- een beschrijving van de maatregelen waardoor de concentraties verminderen, daaronder mede inbegrepen eventuele maatregelen in het plangebied zelf¹⁶;
- het tijdstip waarop, of de termijn waarbinnen, deze maatregelen worden uitgevoerd¹⁷.

Geef in het MER aan welke berekeningsmodellen zijn gebruikt.

5.3 Geluid

De ontsluitingsstructuur van Ede zal aanzienlijke veranderingen door de nieuwe aansluiting op de A12 en de nieuwe ontsluitingsstructuur van het station. Geef in het MER een analyse van de geluidsbelasting door wegverkeer op bestaande wegen indien de geluidsbelasting naar verwachting met meer dan 1dB(A) toe- of afneemt. Maakt tevens de geluidsbelasting rondom de Parklaan en de nieuwe aansluiting op de A12 inzichtelijk.

Door de verdiepte ligging van het spoor zal de geluidsbelasting rondom het spoor aanzienlijk afnemen. Maak in het MER inzichtelijk hoe groot de afname naar verwachting zal zijn.

Maak per alternatief / variant het aantal geluidsgehinderden inzichtelijk.

De Wet geluidhinder wordt in het kader van de modernisering instrumentarium geluidbeleid gewijzigd. Dit impliceert onder andere dat de geluidbelasting in de nabije toekomst in de uniforme Europese dosismaat Lden moet worden uitgedrukt. Geadviseerd wordt om de geluidsbelasting uit te drukken in zowel de oude grootheden (Letmaal) als de nieuwe grootheden (Lden).

5.4 Externe Veiligheid

Ga bij het beschrijven van de effecten op externe veiligheid specifiek in op de ligging van de gasleiding in relatie tot inrichting van het plangebied, de mogelijkheden van vervoer van gevaarlijke stoffen (weg en spoor)¹⁸ en de ligging / verplaatsing van het rangeerterrein.

5.5 Natuur

De soortbescherming en de gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet¹⁹ en de (P)EHS) kunnen beide richtinggevend zijn voor de activiteiten in Ede-Oost. Daarom is het noodzakelijk dat de beperkingen vanuit de natuurbe-

¹⁶ Aannemelijk moet worden gemaakt dat qua luchtkwaliteit per saldo minimaal sprake is van een stand-still situatie.

¹⁷ Geef daarbij aan welke waarborgen getroffen worden opdat de maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd. Daarbij kan gedacht worden aan de verankering van de maatregelen in bijvoorbeeld een lopende begroting.

¹⁸ Zie inspraakreactie Prorail

¹⁹ De natuurbeschermingswet beoogt het geven van een wettelijke bescherming aan terreinen en wateren met bijzondere natuur- en landschapswaarden. Het gaat vaak om gebieden met zeldzame dier- en plantensoorten zoals de Veluwe. Naast het voorkomen van zeldzame dier- en plantensoorten kan de ontstaansgeschiedenis, bodemopbouw of het landschappelijk schoon van betekenis zijn om een gebied aan te wijzen in het kader van de Natuurbeschermingswet. De exacte ligging en de wezenlijke kenmerken van een natuurgebied zijn weergegeven in de aanwijzingsbeschikking, inclusief kaarten en een toelichting. In artikel 12 van de Natuurbeschermingswet is vastgelegd dat in (de omgeving van) natuurgebieden geen handelingen mogen worden verricht of gedoogd, die schadelijk (kunnen) zijn voor het natuurgebied. De formulering in dit artikel van de wet dient zeer breed uitgelegd te worden, zo leert jurisprudentie. Schadelijk zijn die handelingen, die de wezenlijke kenmerken van een gebied, zoals beschreven in de aanwijzingsbeschikking, kunnen aantasten.

scherming per projectonderdeel / deelgebied worden weergegeven. Maak bij het beschrijven van de effecten onderscheid naar de realisatiefase en de gebruiksfase (korte, middellange en lange termijn).

5.5.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Uit de voortoets zal hoogstwaarschijnlijk naar voren komen dat niet uitgesloten kan worden dat de voorgenomen activiteiten in Ede-Oost significante gevolgen zullen hebben op het Natura-2000 gebied de Veluwe²⁰. Er zal waarschijnlijk een passende beoordeling moeten worden uitgevoerd. Indien uit de beoordeling blijkt dat alle mogelijke alternatieven en varianten significante gevolgen kunnen hebben, dient de zogenaamde ADC-toets²¹ doorlopen te worden.

De passende beoordeling dient zich met name te richten op effecten op soorten en habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld. Er dient daarnaast aandacht te worden besteed aan de natuurlijke kenmerken van de Veluwe en de mate van aantasting daarvan.

Geef aan voor welke soorten en habitats aanwezig zijn en of de Veluwe zich momenteel nog steeds kwalificeert voor dezelfde soorten en habitattypen. Indien extra soorten en habitattypen voorkomen moet er getoetst worden – in het kader van de Natura 2000 gedachte – op de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld of in de nabije toekomst wellicht voor worden opgesteld.

Kijk tevens naar de cumulatieve gevolgen van andere activiteiten, die plaatsvinden in en rondom de Veluwe²². Breng hierbij negatieve en positieve effecten afzonderlijk in beeld. Mogelijk is er literatuur te vinden waarin dit al (gedeeltelijk) onderzocht is.

Ecologische Hoofdstructuur

Bepaal naast de effecten op het Natura 2000 gebied de Veluwe ook of er effecten optreden op de landelijke of Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Ga hiervoor na of er verbindingzones voorkomen langs (hoofd)wegen of ermee kruisen²³ en na of er effecten zijn op deze gebieden door een eventuele toe- of afname van het gemotoriseerd verkeer. Indien er effecten optreden op de landelijke of Provinciale Ecologische Hoofdstructuur dan dient onderzocht te worden hoe de effecten kunnen worden gemitigeerd of gecompenseerd.

²⁰ Uit de nota van toelichting van de Habitatrichtlijn blijkt dat gecultiveerder delen buiten het richtlijngebied vallen. Geef in het milieuraapport duidelijk op kaart aan welke gebieden en percelen wel en niet tot het Natura 2000 gebied de Veluwe behoren

²¹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:
A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

²² In ieder geval dienen de grotere projecten in de gemeente Apeldoorn, Arnhem, Barneveld, Brummen, Ede, Epe, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattum, Heerde, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Renkum, Rheden, Rozendaal en Wageningen beschouwd te worden, voor zover ze effect hebben op het voornemen of relevante populaties en habitats.

²³ Zie ook inspraakreactie Gelderse Milieufederatie

5.5.2 Soortenbescherming

De Commissie gaat er in dit advies van uit dat het MER tevens de basis vormt voor een eventuele ontheffingsaanvraag, zoals bedoeld in artikel 75 van de Flora- en Faunawet. Geef in de MER aan welke beschermde²⁴ planten- of diersoorten voorkomen in of nabij Ede-Oost. Het gaat hierbij om matig en strikt beschermde soorten. Geef tevens aan welke soorten op de zogenaamde Rode lijsten staan. Gebruik voor het weergeven van beschermde en bedreigde soorten een actuele veldinventarisaties die niet ouder is dan vijf jaar die zijn uitgevoerd over meerdere seizoenen en die wordt uitgevoerd volgens standaard inventarisatiemethoden. De inventarisatie dient inzichtelijk te maken van welke soorten zich populaties bevinden in Ede Oost, hoe groot deze populaties zijn en waar ze zich bevinden.

Bepaal de effecten van de verschillende mogelijke activiteiten op de beschermde soorten. Ga in op zowel de positieve als de negatieve effecten door geluid, licht, stank, ruimtebeslag, verstoring door recreatie en vervuiling. De toetsing dient zich primair te richten op matig en strikt beschermde soorten en de invloed van het voornemen op populatieniveau.

Ga tevens na of er relevante positieve of negatieve effecten zijn op soorten rondom de reeds bestaande (hoofd)wegen ten gevolge van af- of toename van het verkeer. Denk hierbij aan vliegroutes van bijvoorbeeld vleermuizen (Hoeckelum) of wissels van dassen.

5.6 Bodem en water

Het plangebied ligt 'hoog en droog'. De in de startnotitie genoemde criteria voor grondwaterhuishouding (verandering in natte gebieden), doorsnijding primaire waterlopen en verandering van kwaliteit van oppervlaktewater zijn dan ook minder relevant.

Indien een sterke toename van het verhard oppervlak plaatsvindt en/ of een wijziging van het type rioelstelsel (afkoppelen van hemelwater), kan dat leiden tot een wijziging van de grondwaterstand. Beschrijf daarom de verwachte wijziging in verharding en rioelstelsel en maak een globale inschatting van de effecten (grondwateraanvulling en grondwaterstand op gebiedsniveau).

In de startnotitie wordt melding gemaakt van een sanering op het ENKA-terrein. Geef aan of er meer verontreinigingen in het plangebied te verwachten zijn, van welke aard deze zijn (stoffen, grond/ grondwater) en op welke wijze hiermee om wordt gegaan.

De voorgenomen verdiepte aanlegging van het spoor kan er toe leiden dat tijdelijk of permanent veel grondwater onttrokken zal moeten worden. Dat is afhankelijk van de hoogte van de grondwaterstand, de diepte van de insnijding, de wijze van aanleg en mogelijk sluiting of wijziging van onttrekkingshoeveelheden van industriële en drinkwaterwinningen in de (verre) toekomst.

De Veluwe kent een zeer dik watervoerend pakket, hetgeen betekent dat een eventuele (bron)bemaling tot grote waterbezwaren kan leiden. In dat geval

²⁴ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

moet er tevens rekening worden gehouden met het aantrekken van verontreinigingen. Geef daarom aan of een tijdelijke of permanente bemaling nodig zal zijn en onderbouw dat²⁵ (rekening houdend met mogelijk grote langjarige fluctuaties van de grondwaterstand zoals die op de Veluwe optreden, en verschillen over de lengte van het te verdiepen tracé).

5.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De Commissie adviseert om naast een zorgvuldige afweging van te behouden en her te gebruiken gebouwen ook zorgvuldig de kwaliteit van de bestaande landschappelijke elementen (zoals de lanenstructuur of hoogteverschillen) in beeld te brengen. Op basis van deze kennis kan nader bepaald worden waar de potentiële te ontwikkelen locaties liggen en hoe die functioneel kunnen worden ingezet en in welke dichtheid gebouwd kan worden. Ga na in hoeverre bij de inrichting rekening moet worden gehouden met archeologische waarden²⁶. Nadat landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden zijn benoemd, kunnen de effecten erop in het MER worden beschreven.

5.8 Energie

Geef in het MER welke mogelijkheden er zijn om het energieverbruik binnen het plangebied te beperken en geef bij de verschillende varianten en alternatieven aan hoe moet deze mogelijkheden rekening is gehouden.

6. OVERIGE

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie”, “evaluatie” en “samenvatting van het MER” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

²⁵ Gemeente Ede is bezig met het opstellen van een grondwatervisie.

²⁶ Zie inspraakreactie ROB.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het MER/SMB
Ede-Oost / Spoorzone

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 maart 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Burgemeester en Wethouders

Commissie voor de milieueffectrapportage
Mevrouw ir. V.J.H.M. ten Holder
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	29 MAART 2006
nummer	
dossier	1439-14/m 3
kopie naar :	Lv

uw kenmerk	uw brief van	registratienummer	behandeld door	doorkiesnummer	faxnummer
-		ONT 2006/1055	J.M. van der Zwan	(0318) 68 06 33	(0318) 68 01 29
betreft				bijl.	Ede,
startnotitie Mer SMB EDE Oost/spoorzone				Startnotitie +publicatie in 9-voud	23 maart 2006

Geachte Commissie,

Bijgaand zenden wij u, als wettelijk adviseur als bedoeld in de Wet Milieubeheer, de Startnotitie/reikwijdtenotitie MER Ede-Oost / Spoorzone. De startnotitie is opgesteld ten behoeve van de ruimtelijke herontwikkeling van het betreffende gebied.

Het voornemen voor herontwikkeling omvat de bouw van ca. 3.500 – 4.500 woningen, kantoren en voorzieningen, alsmede diverse grootschalige infrastructurele werkzaamheden. Onder de infrastructurele werkzaamheden wordt o.a. begrepen een verdieping van het spoor (ter plaatse van het station Ede-Wageningen), de aanleg van een wijkontsluitingsweg voor Ede-Oost (Parklaan) en een potentiële aansluiting van het plangebied Ede-Oost op de A 12.

Na de afronding van de MER, zal het ruimtelijk beleid in de vorm van bestemmingsplannen, dan wel met toepassing van artikel 19 Wro, nader inhoud worden gegeven.

Ten behoeve van deze besluitvorming zal een milieueffectrapport (MER) worden opgesteld. De Startnotitie is door de gemeenteraad op 2 maart 2006 vastgesteld, en ligt vanaf 23 maart 2006 ter inzage.

Wij verzoeken u, met in achtname van de in de wet bepaalde termijn een advies uit te brengen ten behoeve van de richtlijnen voor de op te stellen MER.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Ede,

de secretaris,

de burgemeester.

LOCO

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie/reikwijdtenotitie in Staatscourant nr. 58 d.d. 22 maart 2006

Startnotitie/Reikwijdtenotitie MER Ede-Oost/Spoorzone

De gemeenteraad van Ede heeft op 2 maart 2006 de startnotitie/reikwijdtenotitie voor de milieueffectrapportage (MER) en Strategische Milieubeoordeling (SMB) Ede-Oost/Spoorzone vastgesteld. De startnotitie/reikwijdtenotitie ligt van 23 maart t/m 10 mei 2006 ter visie. Tijdens deze periode kunt u uw inspraakreactie op de inhoud van de Startnotitie/Reikwijdtenotitie kenbaar maken.

Eerste stap

De startnotitie/reikwijdtenotitie is de eerste stap naar de op te stellen milieueffectrapportage ten behoeve van de planontwikkeling Ede-Oost/Spoorzone. Het plan voorziet ondermeer in de transformatie van een bestaand bedrijventerrein en

defensierterreinen en de realisatie van woningen, kantoren, sociaal en maatschappelijke voorzieningen alsmede infrastructurele aanpassingen.

Als m.e.r.-plichtige (deel)activiteiten in deze planontwikkeling worden onderscheiden:

- de bouw van meer dan 4000 woningen in de bebouwde kom;
- wijziging of uitbreiding van een hoofdweg;
- aanleg, wijziging of uitbreiding van een landelijke railweg.

Verder kan het totale project op grond van het Besluit milieu-effectrapportage, gezien de aard en omvang, worden aangemerkt als stadsproject.

Met het uitbrengen van de startnotitie start de gemeente Ede een studie die resulteert in een milieueffectrapport (MER/SMB) over de herontwikkeling van het gebied Ede-Oost/Spoorzone. De startnotitie geeft informatie over de achtergrond, aard en omvang van de voorgenomen activiteiten. Tevens worden in de startnotitie de mogelijke alternatieven beschreven en wordt globaal beschreven welke milieueffecten zullen worden onderzocht. Het milieueffectrapport wordt betrokken bij de vaststelling van bestemmingsplannen voor de voorgenomen activiteiten.

Inspraak- en informatiebijeenkomst

Om u zo goed mogelijk te informeren over de inhoud van de Startnotitie/Reikwijdtenotitie, organiseert de gemeente op woensdag 13 april 2006 van 15.00 uur tot 21.00 uur een inspraak- en informatiebijeenkomst in stadskantoor De Doelen, Raadhuisplein 2 te Ede.

Ter inzage

De Startnotitie/Reikwijdtenotitie ligt gedurende de inspraakperiode tijdens kantooruren op diverse plaatsen ter inzage. In de gemeente Ede is dat bij:

- het Informatiecentrum bouwen, wonen en milieu, stadskantoor De Doelen, Raadhuisplein 2 in Ede;
- in de openbare bibliotheek, Molensstraat 45 te Ede;
- in de openbare bibliotheek, Kerkstraat 29 te Bennekom.

Uw mening

De gemeenteraad van Ede nodigt u uit om uw inspraakreactie te geven over de startnotitie/reikwijdtenotitie mer/smb Ede-Oost/Spoorzone. U kunt dit doen door:

- Een schriftelijke reactie te zenden naar de gemeenteraad van Ede, Postbus 9024, 6710 HM Ede;
- een mondelinge reactie te geven bij de heer Jim van der Zwan, sector ROB van de gemeente Ede. U kunt hiervoor een afspraak maken met hem via tel. 0318-680633 of via nr. 0318-680313.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van gemeente Ede

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Ede

Besluit: Wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

Activiteit: Realisatie van woningen, kantoren en voorzieningen, een nieuwe aansluiting op de A12 en een verdiepte ligging van het spoor.

Procedurele gegevens:

Kennisgeving startnotitie: 22 maart 2006

Richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juni 2006

Bijzonderheden: De volgende punten zijn essentiële informatie in het milieu-effectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- een onderbouwing van het aantal te realiseren woningen, kantoren en voorzieningen en de gekozen locatie (Ede-Oost);
- twee alternatieven (met en zonder verdiepte ligging) en het meest milieuvriendelijk alternatief;
- een verkeerskundige analyse, waarin de verkeersafwikkeling inzichtelijk wordt gemaakt in het studiegebied. Hierbij moet rekening worden gehouden met de verkeersaantrekkende werking van de verschillende planonderdelen en de uitvoering van de Parklaan en de aansluiting op de A12;
- een trechtering van de alternatieven/varianten. Geef hierbij de milieuarargumenten weer, die bij de trechtering een rol hebben gespeeld;
- een weergave van de effecten op natuur, geluid en luchtkwaliteit en mogelijkheden tot beperking van die effecten.

Samenstelling van de werkgroep:

drs.ir. B.A.H.V. Brorens

ir. G.J. Hellinga

dr.M.P. Keuken

ir. J.E.M. Lax

ing. F. Mertens

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

ir. I.G.M. de Bondt

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060131	Vereniging tot behoud van het Veluws Hert	Apeldoorn	20060518
2.	20060323	Frank Koster	Ede	20060518
3.	2006----	J.A. Tuinstra	Ede	20060518
4.	20060323	Anne Hendriks	Ede	20060518
5.	20060324	E.M. Theune	Lunteren	20060518
6.	20060306	A. Cappon	Bennekom	20060518
7.	20060326	fam. W.D. van den Berg	Bennekom	20060518
8.	20060326	J. Kijlstra	Ede	20060518
9.	20060402	Frank Bron	----	20060518
10.	20060409	H. Burgers	Ede	20060518
11.	20060410	T.H.M. Hettinga	Bennekom	20060518
12.	20060406	K.W. Ganzevoort	Bennekom	20060518
13.	20060415	G. Hendriksen	Ede	20060518
14.	20060419	Gerda en Henk Dogger	Ede	20060518
15.	20060418	C.G. Lucas	Bennekom	20060518
16.	20060425	C. Sprong, mede namens A.A.M. Beers en A.J. Kersten	Bennekom	20060518
17.	20060503	Algemene Belangenvereniging Ede-Oost (ABEO)	Ede	20060518
18.	20060503	Robert en Ellen Randwijk	Ede	20060518
19.	20060502	H.A.W. Kropman	Ede	20060518
20.	20060508	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (R.O.B.)	Amersfoort	20060518
21.	20060508	A.J. Heeroma	Ede	20060518
22.	20060502	Stichting Wijkplatform Maandereing	Ede	20060518
23.	20060509	ProRail	Zwolle	20060518
24.	20060509	Gelderse Milieufederatie (GMF)	Arnhem	20060518
25.	20060508	Werkgroep Bennekomseweg en Omgeving (WBO)	Ede	20060518
26.	20060510	Grondbank Bennekomseweg Ede CV	Nieuwegein	20060518
27.	20060510	Rijk Munniks	----	20060518
28.	20060510	Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat directie Oost-Nederland	Arnhem	20060518
29.	20060501	R.H. Bouman	Ede	20060518
30.	20060429	fam. J. Nijkamp	Ede	20060518
31.	20060430	Martin Kersten	Ede	20060518
32.	20060421	Stichting Milieuwerkgroepen Ede	Ede	20060518
33.	20060507	B.M.J.M Willemsen	Ede	20060518
34.	20060501	Dorpsraad Bennekom	Bennekom	20060518
35.	2006----	E. Breman	Ede	20060518
36.	20060509	Belangenvereniging Ede Noord	Ede	20060518
37.	20060504	Provincie Gelderland	Arnhem	20060602

Advies voor richtlijnen voor het MER/SMB Ede-Oost / Spoorzone

In Ede-Oost is een groot kazerneterrein gevestigd. Dit terrein verliest in de nabije toekomst zijn militaire functie. Aan de overzijde van het spoor staat de voormalige ENKA fabriek, die gesloten is. Gemeente Ede wil het kazerneterrein en het fabrieksterrein herontwikkelen. Ook heeft gemeente Ede plannen voor het revitaliseren van het station Ede-Wageningen en de spoorzone. De totale binnenstedelijke herstructurering Ede-Oost / Spoorzone (verder aangeduid als Ede-Oost), beslaat een gebied van 200 ha.

Voor de binnenstedelijke herstructurering moet zowel een Strategische Milieubeoordeling (SMB) als een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen.

ISBN 90-421-1806-7